

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Verschil Invest-MRA	Wat is het verschil tussen de ROM en Invest-MRA	<p>1. De ROM krijgt 2 besloten vennootschappen (holdings), de ROM b.v. en de ROM regio b.v.</p> <p>2. Toetreding van de Staat als aandeelhouder in de ROM b.v.</p> <p>3. Naast MRA-overheden zullen ook gemeenten in Noord-Holland Noord toetreden in de ROM Regio b.v. via een Stichting Administratiekantoor (STAK)</p> <p>3. Naast het Transitiefonds (doelkapitaal €100 mln) gepositioneerd onder de ROM Regio b.v. komt een fonds voor Innovatief MKB gepositioneerd onder de ROM b.v. met een oorsprong in middelen die EZK beschikbaar stelt om het vermogen van de bestaande ROM's te versterken. Dit fonds kent een doelkapitaal van circa € 60 mln kent geen einddatum en richt zich op een rendement van fondskosten + inflatie.</p> <p>N.B. het Transitiefonds kent een beoogde einddatum over circa 25 jaar en is nominaal revolverend.</p> <p>4. De ROM zal in de toekomst Rijksregelingen zoals de COL voor COVID-19 gaan uitvoeren in de Provincie NH.</p> <p>5. EZK en de gemeenten in Noord-Holland Noord zullen bijdragen aan de exploitatiekosten.</p>
2	Waarom een ROM?	Waarom gaan we van Invest-MRA naar een ROM? Eerder werd Invest-MRA juist gepresenteerd als een verbeterde variant van de traditionele ROM zoals de andere regio's die kennen. Terwijl in dit bedrijfsplan m.b.t. de ROM nu wordt gesteld dat dit de missende schakel in het ecosysteem vormt. Dus waarom nu de keuze voor een ROM en hoe blijven die goede elementen uit Invest-MRA toch geborgd in deze ROM?	Invest-MRA werd gepresenteerd als aansluiting op Invest-NL. <u>Dat is met een ROM nog steeds het geval.</u> Tevens sluiten we met een ROM aan bij de bestaande overleggen tussen de andere ROMs in Nederland. Verder is gekozen voor een ROM omdat de regelingen van Min. EZK via de ROMs terecht komen bij het regionale bedrijfsleven.
3	Fondsen	Waarom wordt er gekozen voor 2 fondsen?	De 2 fondsen kennen verschillende focus. Het transitiefonds richt zich op de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. Het MKB-fonds richt zich op de (overige) economische speerpunten van de MRA en NHN. MKB-bedrijven die financiering vragen voor een project op de energietransitie worden vanuit het MKB-fonds doorverwezen naar het Transitiefonds.
4	Deelname	Waarom stapt het Rijk nu in, waar daar eerder geen sprake van was?	Ook vanuit Invest-MRA waren we in gesprek met EZK. Het is alleen een ROM als ook EZK aandeelhouder is.
5	Deelname	Is het voor partijen mogelijk om deel te nemen in 2 ROM's, en is het noodzakelijk om volwaardig deel te nemen? Zo is Hilversum bijvoorbeeld al ingestapt in de ROM Utrecht.	Het is niet mogelijk om in meerdere ROMs deel te nemen. Partijen in grensgebieden kunnen zelf een keuze maken in welke ROM ze toetreden Het werkgebied van de rijksregelingen is bedoeld voor heel Noord-Holland, waar ook bedrijven uit de Gooi en Vechtstreek beroep op kunnen doen, daarnaast zal business development uitgevoerd worden voor de volledige MRA-NHN regio en rijksregelingen in de Provincie Noord-Holland. Aan de grenzen met Flevoland en Utrecht zullen we samenwerken met de ROM's uit die provincies om in alle gevallen het bedrijfsleven de beste oplossing te bieden.

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
6	Deelname	In de bijeenkomst van 4 maart leek het alsof deelname van Rijk, Provincie en gemeente Amsterdam al zeker is. Is dat zo? Wat is de exacte status van deze 3 partijen? En voor welke bedragen stappen zij in?	De streefbedragen zijn als volgt: Het Rijk €30 miljoen, de Provincie Noord-Holland: €40 miljoen, de Gemeente Amsterdam €40 miljoen en Noord-Holland Noord gezamenlijk voor tussen €10 en €15 mln. Voor alle partijen is solidariteit van en gezamenlijkheid met andere partijen in de regio cruciaal. Voor EZK is het belangrijk dat er een brede steun is vanuit de partijen uit de regio.
7	Deelname	Is de 1% norm van gemeentelijke begroting voor deelname een harde eis?	De norm van 1% is afgesproken in het BO Economie, hier kan in zeer bijzondere omstandigheden van worden afgeweken.
8	Begroting	Meer detailvraag over de begroting: Investeringsdeel (FTE etc. voor 1.9MIO) moet worden gefinancierd uit rendement op gecommiteerd vermogen. In de tekst wordt een koppeling gelegd met het MKB fonds van 65 MIO. Hoe verhoudt de 1.9 MIO budget zich tot de lange termijn rendementseis van 1,5% x 65 MIO = 975K. Is dit realistisch qua dekking? In de tekst wordt voor het Transitiefonds namelijk uitgegaan van nominale revolverendheid (100%), dat suggereert dat dit fonds geen bijdrage levert aan de dekking.	De opgenomen begroting voor het investeringsonderdeel is indicatief. De kosten voor het fondsmanagement zijn <u>gemaximeerd</u> op 1,5% van het gecommiteerde vermogen. Het is aan de fondsmanager om hier in samenspraak met de directeur/bestuurder van de ROM een nadere invulling aan te geven. Deze fondskosten moet de fondsmanager terugverdienen uit het rendement van het fonds. Dit geldt voor beide fondsen. Voor het MKB-fonds geldt dat aanvullend de inflatie moet worden terugverdiend.
9	Begroting	In de begroting staat niets over de dekkingskant van de €3.2 mln uitgaven. Graag toevoegen	De dekking wordt in de bestuursovereenkomst toegevoegd, welke als onderdeel van het totale oprichtingsdocumentatie pakket wordt verspreid. De dekking komt van de MRA, Min. EZK, Provincie NH en regio NHN.
10	Organisatie	Hoe is de 19,5 fte (exclusief fondsbeheer en Rijksregelingen) voor het bureau van de ROM opgebouwd?	Er zit een ingroei element in en zal dus niet direct met 19,5 fte beginnen. Andere ROM's in Nederland hebben veelal veel meer fte, tot aan 200. Een overzicht van de formatie voor de ROM MRA-NHN is opgenomen in het bedrijfsplan.
11	Exploitatiekosten	Waarom zijn de exploitatiekosten zo hoog?	Ten opzichte van andere ROMs wordt gestart met een zeer kleine formatie ten opzichte van de omvang van de fondsen. De exploitatie is hoger t.o.v. Invest-MRA omdat er o.a. meer business developers zijn voor het breed MKB-fonds, de kosten voor Rijksregelingen én afstemming op het gebied van internationale acquisitie.
12	Exploitatiekosten	Bij de oprichting van de ROM is er sprake van twee holdings en 2 fondsen, heeft dit effect op de begroting van de organisatie?	Ja, t.o.v. Invest-MRA is de begroting op de nieuwe organisatie aangepast. De Business Developers en de Fondsbeheerders van het MKB fonds zijn aan de formatie toegevoegd. De jaarlijkse bijdrage van Min. EZK wordt gebruikt om o.a. de kosten voor de additionele formatie voor het MKB fonds en business development te dekken.
13	Exploitatiekosten	De begroting is met de transitie van Invest-MRA naar de ROM-MRA/NHN verhoogd van €1,4 mln naar €2,8 mln, hoe zit dat?	Ten opzichte van andere ROMs wordt gestart met een zeer kleine formatie ten opzichte van de omvang van de fondsen. De exploitatie is hoger t.o.v. Invest-MRA omdat er o.a. meer business developers zijn voor het breed MKB-fonds, de kosten voor Rijksregelingen én afstemming op het gebied van internationale acquisitie. Zie ook antwoord vraag 3

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
14	Exploitatiekosten	Voor Invest-MRA was het de bedoeling om organisatiekosten te dekken uit het rendement, hoe zit dit met de ROM?	De financiering van de organisatiekosten blijft hetzelfde: Business Development wordt gedekt door de subsidie vanuit MRA, NHN en EZK en de fondskosten blijven gedekt uit het rendement.
15	Exploitatiekosten	Is het mogelijk de taken scherper te formuleren met hierbij wat vanuit waar wordt gefinancierd?	Er zijn meer exploitatiekosten dan in de situatie van Invest-MRA, maar deze worden deels door EZK en vanuit de fondsen gefinancierd.
16	Exploitatiekosten	Voor de ontwikkelactiviteiten en de uitvoering van de rijksregelingen ontvangt de ROM een exploitatiebijdrage. Ontvangt de ROM ook een exploitatiebijdrage van het Rijk? Zo ja, voor hoelang?	De ROM MRA-NHN ontvangt een structurele jaarlijkse exploitatiebijdrage van het Rijk. Net als alle andere ROMs in Nederland.
17	Exploitatiekosten	De exploitatiebijdrage is gedekt tot en met 2024. Is er al iets te zeggen over de jaren na 2024? Moeten we dan rekening houden met extra lasten van € 2,8 miljoen of is er dan ook (deels) dekking uit bestaande MRA-budgetten? De dekking moet in ieder worden geregeld voor de periode dat de meerjaren exploitatieovereenkomst wordt aangegaan. Is er al iets meer te zeggen hoe de € 2,8 miljoen over de gemeenten wordt verdeeld? Handig als er een indicatie is van bedrag per gemeente i.v.m. komende Kadernota.	De €2,8 mln betreft de hele begroting. Het MRA deel blijft €1,4 mln, jaarlijks verhoogd met inflatie. We onderzoeken op dit moment of de bijdrage tenminste tot en met 2024 gegarandeerd is uit het MRA-budget en op dit niveau. Het NHN deel blijft € 0,4 mln, jaarlijks verhoogd met inflatie.
18	Exploitatiekosten	Hoe zal het budget voor de ROM zich na 2024 ontwikkelen?	Voor de periode na 2024 zijn de exacte kosten moeilijk in te schatten, door de onduidelijkheid over ontwikkeling van de ROM. Wel zal het worden benoemd richting de raden en staten dat er nog onduidelijkheid is over het budget na 2024. In het BO Economie zou er een discussie moeten plaatsvinden over budget voor het reserveren van MRA budget voor de ROM. Vergeleken met andere ROM's in Nederland blijft de omvang van deze ROM bescheiden. De partijen die de exploitatiebijdrage opbrengen moeten altijd voorafgaand instemmen met verhoging van de exploitatiebijdrage.
19	Exploitatiekosten	Loop je als gemeente het risico op extra kosten na 2024?	Als de ROM na 2024 te maken krijgt met meer activiteiten/meer kosten kan zij de partijen die de exploitatiebijdragen verzorgen vragen om een grotere bijdrage. Dit vraagt altijd instemming van de betrokken gemeenten/partijen. Zie ook vraag 17.

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
20	Exploitatiekosten	<i>'De uitvoering van alle taken zoals beschreven in dit bedrijfsplan vragen een jaarlijkse exploitatiebijdrage van circa € 3,2 miljoen per jaar.'</i> Uit de mail van V. van Woerkom van woensdag 3 maart jl. blijkt dat de bijdrage aan de exploitatie van de ROM is voor MRA-gemeenten is voor de 1e 4 jaar gedekt uit MRA-middelen. Voor zover wij uit de eerdere besprekingen hebben begrepen, zijn dit middelen die MRA uit een reserve dekt. Na 4 jaar is de reserve wellicht leeg, waarmee structurele dekking voor de exploitatielasten van de MRA-leden ontbreekt. Is er al idee over structurele dekking? En als dat betekent dat de deelnemers om een bijdrage zal worden gevraagd, met welk bedrag moeten wij bij benadering dan rekening houden. Bv omgeslagen per inwoner?	Een deel van de middelen wordt voor de MRA gedekt uit een reserve. Daarna komen de exploitatiekosten van de ROM voor een deel ten laste van het MRA budget regionale economie. Zie het antwoord op vraag 17.
21	MKB fonds	Wie heeft de prioriteit bepaald voor MKB Fonds? Daar zit nu Creatieve Industrie niet in voor de komende jaren.	De MRA Agenda en de prioriteiten van NHN worden gevolgd.
22	Inleg fondsen	Waarom gaat de participatie in eerste instantie naar het transitiefonds?	Het doelvermogen van €100 miljoen voor het transitiefonds komt voort uit de doelstellingen van Invest-MRA. Er wordt gekozen om het transitiefonds eerst vol te laten lopen, en vervolgens het MKB fonds, omdat er op deze manier aansluiting gezocht wordt op de doelstelling van Invest-MRA, waarover al door een aantal gemeenten is besloten. Wanneer alle gemeenten zelf mogen kiezen waar de middelen worden ingezet, bestaat er een risico op disbalans tussen de fondsen. Belangrijk is dat alle gemeenten straks aandeelhouder worden in de ROM Regio b.v. met een proportioneel aandeel in beide fondsen.
23	Inleg fondsen	<i>'De kapitaalleg wordt ingezet ten behoeve van twee fondsen. Het MKB-fonds met een beoogd fondskapitaal van € 60 miljoen en het Transitiefonds met een beoogd fondskapitaal van € 100 miljoen. De participatie van de gemeenten gaat in eerste instantie naar het Transitiefonds.'</i> Ook gemeenten hebben een hele groot belang – zeker in deze Corona-tijd – bij ondersteuning van het lokale MKB. Waarom staat het gemeenten niet vrij om deel te nemen aan het MKB-fonds? En wat betekent in dit verband 'in eerste instantie'?	De gemeenten worden aandeelhouder in de ROM Regio b.v., en daarmee direct eigenaar van het Transitiefonds en via de ROM Regio b.v. eigenaar van het MKB fonds. De ROM heeft zich gecommitteerd aan €30 mln middelen voor het MKB-fonds, van de partijen uit de regio gaat via de ROM regio bv en de ROM bv voor €30 mln naar het MKB fonds en voor het resterende bedrag (doelvermogen op termijn €100 mln) naar het Transitiefonds. De praktijk zal zijn dat de participatie van de gemeenten in eerste instantie naar het Transitiefonds gaat.

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
24	Inleg fondsen	Waar gaat de gemeentelijke bijdrage in gestort worden, transitiefonds of MKB fonds? Volgens bedrijfsplan TF, volgens de mondelinge toelichting wordt de storting verdeeld over de fondsen.	Het doelvermogen van €100 miljoen voor het transitiefonds komt voort uit de doelstellingen van Invest-MRA. De ROM heeft zich gecommitteerd aan €30 mln middelen voor het MKB-fonds, van de partijen uit de regio gaan via de ROM regio bv €30 mln aan middelen naar het MKB fonds en voor het resterende bedrag (doelvermogen op termijn €100 mln) naar het Transitiefonds. De praktijk zal zijn dat de participatie van de gemeenten in eerste instantie naar het Transitiefonds gaat.
25	Inleg fondsen	Kan een gemeente meedoen als aandeelhouder door storting in Transitiefonds?	De gemeente kan deelnemen in de ROM Regio b.v., door middel van de inleg van kapitaal, waardoor de gemeente aandeelhouder wordt van de ROM Regio b.v. (en via de ROM Regio b.v. (in)direct eigenaar van beide fondsen).
26	Inleg fondsen	Hoe wordt technisch geregeld dat onze deelneming in de ROM, wordt toegewezen aan het transitiefonds energie? En hoe werkt het dan vervolgens met de resultaten, heb je als gemeente uitsluitend te maken met de resultaten van het transitiefonds, of van de resultaten van de ROM?	Dit wordt bestuurlijk vastgelegd in de bestuursovereenkomst en technisch vastgelegd via de zogenaamde agio-stortingen op aandelen. Zie verder beantwoording op vraag 23.
27	Inleg fondsen	Het is momenteel niet duidelijk in het plan dat het geld eerst naar het transitiefonds gaat en daarna pas naar het MKB fonds. Verder zou het fijn zijn als er uitgebreidere definities komen bij de sectoren voor het MKB fonds.	De verdeling krijgt een prominente plek in de bestuursovereenkomst.
28	Bestuursovereenkomst / aandeelhouders overeenkomst	<i>'Op basis van een separaat vast te stellen bestuursovereenkomst en/of aandeelhoudersovereenkomst'</i> . Het gaat toch om een privaatrechtelijke organisatie? Dan wordt het toch een aandeelhoudersovereenkomst?	Hierover is advies van Pels Rijcken ingewonnen: In een bestuursovereenkomst maken overheidspartijen/bestursorganen afspraken over een of meer onderwerpen ten behoeve van een onderlinge samenwerking. Die afspraken kunnen op velerlei terrein liggen, zoals op het terrein van het bereiken van een gezamenlijk doel en gezamenlijke financiering daarvan. In een bestuursovereenkomst kunnen (dus) ook afspraken opgenomen worden zoals in een aandeelhoudersovereenkomst opgenomen worden, waardoor geen separate aandeelhoudersovereenkomst benodigd is.
29	Revolverendheid	Het transitiefonds is revolverend, hoe zit dit met het MKB fonds?	Het Transitiefonds is nominaal revolverend en eindigt in principe na een looptijd van 25 jaar. Dit betekent dat de inflatie gebruikt kan worden om potentiële verliezen (deels) op te vangen. Het MKB fonds is revolverend en in principe eeuwigdurend, voor het MKB fonds wordt een hoger rendement verwacht aangezien er voor het MKB fonds uitgegaan wordt van een inflatiecorrectie op de rendementsdoelstelling. Bij beide fondsen worden de kosten van het management gedekt uit het fondsrendement.
30	Revolverendheid	Zal de ROM revolverend zijn of moeten er risico's worden ingedekt?	Het transitiefonds zou over 25 jaar revolverend moeten zijn. Het MKB fonds is eeuwigdurend (revolverend). De financiële bijdrage betreft 1% van de gemeentelijke begroting, en de gemeente maakt zelf afweging of ze daar een risico reservering voor moet hebben.

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
31	Revolverendheid	Hoe verhoudt de revolverendheid van het transitiefonds zich tot de 60 mln voor het MKB fonds? En is er een kans dat deze 60 mln wordt aangepast als de Covid-regelingen voorbij zijn?	De revolverendheid moet zijn gerealiseerd over uiterlijk 25 jaar. Het MKB fonds is niet per definitie voor Covid-regelingen, bredere innovaties in het MKB zijn mogelijk. Covid-regelingen is een aparte poot binnen de ROM.
32	Revolverendheid	P25: 'In het meest negatieve scenario dat is doorgerekend tijdens botsproeven is sprake van een revolverendheid van 85%.' Is dat nog steeds o.b.v. het rapport van KPMG van vorig jaar? Zijn de aannames/uitgangspunten/eisen/voorwaarden voor de bijdrage uit het Transitiefonds dan nog identiek als bij Invest-MRA?	Ja, de uitgangspunten etc voor het transitiefonds zijn vergelijkbaar met het Invest-MRA fonds.
33	Risico fondsen	Zijn transitiefonds en MKB fonds gescheiden kapitalen qua risico's en waardering? Met andere woorden lopen gemeenten ook risico op het MKB fonds?	Voor zowel het transitiefonds als het MKB fonds wordt een separate BV opgericht, dit betekent dat de kapitalen qua risico's en waardering van de fondsen van elkaar gescheiden zijn. Gemeenten worden aandeelhouder van de ROM Regio b.v., welke een 100% moeder het Transitiefonds BV. De ROM Regio b.v. wordt aandeelhouder van de ROM b.v., welke 100% moeder is van het MKB fonds b.v.. De gemeenten worden dus, via de moeders, aandeelhouder van beide fonds BVs, en lopen dus ook risico op het MKB fonds. De rendementen van beide fondsen gaan ook via de ROM b.v. en de ROM Regio b.v. naar de aandeelhouders.
34	Rendement	Vloeit het rendement uit het MKB fonds terug naar alle aandeelhouders?	Het rendement vloeit inderdaad naar de aandeelhouders, in dat geval zou een gemeente winst maken op de inleg, maar er is ook een risico omdat de revolverendheid en het rendement niet zeker zijn. Dit risico moet de gemeente zelf inschatten.
35	Waardering deelneming	Waardering deelneming. Aangegeven wordt dat het aan de participanten is om zelf de risico's te wegen en op basis daarvan te besluiten of er een afwaardering of voorziening moet worden getroffen. Logisch kan zijn dat de participanten de inschatting van ROM MRA volgen. Dus: MRA ROM waardeert op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde en participanten waarderen hun deelneming naar rato aan. Er gelden voor een private partij echter andere verslaggevingsregels als voor gemeenten en provincies. Wat betekent dat concreet? Aangegeven wordt (blz 40) dat per ultimo jaar per deelname een waardering wordt toegekend. Past MRA ROM zelf de waardering van de activa op basis hiervan aan? Wat zijn bij de	De ROM zal in haar jaarverslag/jaarrekening een waardering toepassen. Het verslag zal voorzien worden van een accountantsverklaring. Er is nog geen accountant van de ROM. De waarderingsgrondslagen zullen ontwikkeld worden iom de accountant. Hierbij zal gekeken worden naar hetgeen bij andere ROM's gebruikelijk is. Voor de liefhebbers: uitgebreid terug te vinden op pag. 43 van het jaarverslag 2018 van Oost NL

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		waardering de uitgangspunten: moet MRA ROM de waardering aanpassen voor badkuipeffecten van losse investeringen? Is de werkwijze al met de accountant van MRA ROM besproken?	
36	Waardering deelneming	Is er vanuit de voorbereiding van de ROM/Invest-MRA overleg geweest met accountants over de manier waarop deze deelneming in een ontwikkelingsmaatschappij gewaardeerd wordt en vervolgens de vraag tegen welke waarde deze dan op de gemeentelijke balans wordt opgenomen?	Zie vraag 35.
37	Funds Flow	Graag ontvangen wij een overzicht (funds flow) dat beschrijft: a) Oprichtingsfase: - Wie investeert in welk fonds en voor welk bedrag b) Beheerfase: - Waar worden de rendementen van de investeringen opgebouwd - Hoe worden eventuele dividenden uitgekeerd c) Exit fase fonds en/of ROM: - Hoe wordt aan het eind van de looptijd van het transitiefonds (25 jaar) het uitkoopbedrag bepaald. - Hoe kan aandeelhouder uittreden	Op pagina 17 van deze Q&A is de afbeelding met de geldstromen te vinden. Als we uitgaan van een totaal gecommitteerd doelvermogen van € 130 mln in de ROM Regio b.v. gaat het als volgt: A) Een gemeente legt X in in de ROM Regio b.v. en krijgt daardoor X/130 zeggenschap. De initiële inleg van de gemeenten gaat tot 100 mln naar het Transitiefonds. Daarnaast zal een gecommitteerde inleg van €30 mln naar de ROM b.v. gaan B) De ROM Regio b.v. zal via de ROM b.v. €30 mln inleggen in het MKB fonds, waarbij de ROM Regio b.v. 50.1% zeggenschap heeft. De overige €30 mln zal vanuit het Ministerie van EZK via de ROM b.v. in het MKB fonds worden gelegd. Het Ministerie van EZK heeft 49.9% zeggenschap B) De rendementen van de investeringen blijven in het desbetreffende fonds. Dividenden worden uitgekeerd naar de moeders, ROM b.v. (MKB fonds) en de ROM Regio b.v. (transitiefonds). De AVA besluit over uitkering aan de aandeelhouders C) Aan het einde van de looptijd is er een waardering van het transitiefonds. Dit is het totaal resultaat na 25 jaar investeren en renderen. Elke investeerder in de ROM krijgt x/130 uitgekeerd van de waarde van het Transitiefonds. Dezelfde gemeente behoudt zijn aandeel via de ROM regio b.v. in het MKB fonds D) Een aandeelhouder kan uittreden door verkoop van zijn aandelen. Verkoop is onder voorwaarden aan een andere aandeelhouder.
38	Investeringsreglement	Investeringsreglement: Hebben aandeelhouders bij het vaststellen van het investeringsreglement invloed op welk maximaal risiconiveau wordt aangehouden bij de investeringen.	Bij de start stellen aandeelhouders het investeringsreglement vast. De fondsmanager zal als eis het revolverend karakter, inclusief kosten, meekrijgen en zich daar aan moeten houden.

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
39	Fondskapitaal	<i>'In de MRA en NHN is een duidelijke behoefte aan aanvullende innovatiefinanciering voor het MKB in de topsectoren. Het investeringsgat wordt geraamd op minimaal € 60 miljoen per jaar in de periode 2020-2030. Het investeringsgat is de onbalans tussen vraag vanuit de verschillende type bedrijven en aanbod van kapitaal uit de verschillende regionale fondsen.'</i> Daarmee zou het fondskapitaal van €60 mln t.b.v. het MKB fonds in 1 jaar weggezet kunnen zijn. Waarop is de omvang van het beoogd fondskapitaal gebaseerd, wetende dat er over de periode 2020-2030 in totaal dus kennelijk een behoefte in aan in totaal € 600 mln?	De ROM is niet de enige partij die het MKB zal financieren. Ook Invest-NL en andere financiële instellingen en fondsen zullen financiering ter beschikking stellen. Het fondskapitaal bij de start is wat we verwachten dat beschikbaar komt. Indien er later meer geld nodig is en gemeenten meer geld ter beschikking stellen, kunnen fondsen groter worden of nieuwe fondsen gemaakt worden.
40	Multiplier	<i>'Elke uur en elke euro die de ROM steekt in een propositie wordt in veelvoud gematcht door private uren en euro's. De ROM zal daarmee een directe financiële hefboom van (minimaal) 4x genereren. Elke euro van de ROM leidt daarmee tot 4 euro's geïnvesteerd in de regionale economie.'</i> Verderop in het document wordt gesproken over het nemen van een minderheidsbelang (EV-verstrekking) vanuit ROM tot maximaal 49%. Daarmee is de hefboom 2. Hoe verhouden deze 2 passages zich tot elkaar? Graag nadere uitleg. En hoe wordt die hefboom/multiplier in de praktijk bewaakt?	Op portefeuilleniveau is de verwachting dat de ROM gemiddeld circa 25% van de financiering zal verzorgen. Elke euro van de ROM wordt dan op portefeuilleniveau gematcht met drie euro's door andere financiers (dus 4 euro's geïnvesteerd in de regio). Een equity positie van 49,9% is het absolute maximum dat de ROM in een individueel project kan innemen. Dat is niet het verwachte gemiddelde.
41	EU CTS	Kan er een toelichting komen bij de volgende zin van blz. 25: Bedrijven die aanspraak maken op financiering uit het transitiefonds moeten hun maatschappelijk impact ook aantonen (uitgangspunt is minimaal 10% meer impact dan opkopen van EU CTS). Wat betekent dit?	Emissiehandel (EU ETS) is een marktinstrument waarmee de EU de uitstoot van broeikasgassen kosteneffectief wil verminderen. Emissiehandel is de handel in emissierechten, die het recht geven om een bepaalde hoeveelheid broeikasgassen uit te stoten. Vragers en aanbieders handelen in emissierechten en zo komt een CO2-prijs tot stand. Een investering van 1 euro vanuit het Transitiefonds moet leiden tot 10% meer CO2 reductie dan het opkopen van EU ETS rechten te hoogte van 1 euro. Tekstueel zal EU CTS gecorrigeerd worden door EU ETS.
42	EU CTS	<i>'Bedrijven die aanspraak maken op financiering uit het transitiefonds moeten hun maatschappelijk impact ook aantonen (uitgangspunt is minimaal 10% meer impact dan opkopen van EU CTS).'</i> Wat is EU CTS? En hoe werkt dat?	https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_en

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
43	Risico	N.a.v. matrix met risico's. Daar staat o.a.: <i>'3.4 Risico dat gemeenten niet meedoen met de start of pas in een later stadium meedoen (2022), waardoor fonds niet gewenste omvang krijgt, niet effectief is in regio, etc'</i> De kans van optreden van dit risico wordt klein geacht. Gelet op de financiële situatie van gemeenten en recente berichten in de krant dat 1/3e van de gemeenten in Nederland de begroting niet sluitend krijgt, is de vraag of dit risico niet te positief is ingeschat?	Zie eerdere antwoorden. In het BO van 31 maart zal gevraagd worden wie positief staat t.o.v. deelname in de ROM. Op basis van eerdere besluitvorming van gemeenten en de inbreng van grote aandeelhouders als de Staat, Provincie is een realiseerbaar volume van tenminste €130 mln op dit moment haalbaar.
44	Risico	Verder staat bij de risico's onder 4.5 en 4.6 dat het risico dat moet worden bijgestort klein is. Kan dit onderbouwd worden met ervaringen/cijfers van andere ROM'?	Over deze cijfers hebben we geen vergelijking van andere ROMs beschikbaar.
45	Invest-NL	Kader Toelichting Invest-NL: Hoeveel heeft Invest-NL samen met bestaande ROM's al gefinancierd?	De investeringen van Invest-NL zijn vast op te vragen bij Invest-NL. Er is geen overzicht over de financiering van Invest-NL met de ROMs.
46	Ecosysteem	<i>'De businessdevelopers van de ROM ondersteunen op bovenstaande punten vanaf het moment dat deze ondersteuning niet langer geboden kan worden door partijen in het bestaande ecosysteem.'</i> Hoe wordt vastgesteld dat die hulp binnen het bestaande ecosysteem niet (langer?) geboden kan worden? En door wie? Gelet op de opsomming van niet-financiële barrières bovenaan	De ROM is een aanvulling op het bestaande ecosysteem. Bij het ondersteunen van voorstellen/projecten is het een onderdeel van het gesprek wie en waar het beste ondersteuning kan verlenen. Soms zullen partijen dat gezamenlijk doen. Hoe dit proces loopt, wordt uitgewerkt in samenwerkingsovereenkomsten tussen de ROM en partners in het ecosysteem.
47	Samenwerking	Hoe vindt de samenwerking met de andere ROMs plaats en/of fondsen plaats? En wat betekent het als je voor een deel in dezelfde ticketsizes handelt?	Er worden samenwerkingsovereenkomsten gesloten met overige ROMs en fondsen, waarbij inhoudelijk op projectniveau intensief kan worden samengewerkt. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om te concurreren met aanwezige partijen in het ecosysteem.
48	Samenwerking	In het bedrijfsplan zitten diverse passages die niet consistent lijken in de formulering. O.a. t.a.v. het werkingsgebied. Heldere omschrijving van het werkingsgebied en samenwerkingspartners is van belang. Zie pagina 40 waar e.e.a. expliciet staat benoemd als het gaat om de rol en positie van ROM MRANHN vs Horizon en Utrecht. Het bedrijfsleven in GV wordt namelijk al bediend door de ROM Regio Utrecht voor wat betreft de	Er worden samenwerkingsovereenkomsten gesloten met overige ROMs en fondsen, waarbij inhoudelijk op projectniveau intensief kan worden samengewerkt. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om te concurreren met overige partijen.

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		ticket sizes 250K-2.5MIO. Dit uitgangspunt wordt gemist in de rest van de tekst. Aanvullende samenwerkingsafspraken tussen beide werkorganisaties voor de majeure trajecten uit het transitiefonds zijn een goede toevoeging.	
49	Samenwerking	Wat zijn de geografische afbakeningen van de ROM? Hoe gaan we hierbij om met de ROM Horizon in Flevoland en de ROM Utrecht die tevens actief is in de Gooi en Vechtstreek?	Samenwerking met de overige ROMs in het MRA gebied is belangrijk. Almere en Lelystad hoeven bijvoorbeeld geen aandeelhouder te worden van de ROM-MRA NHN, maar dit zou de samenwerking niet moeten belemmeren. Om aandeelhouder te zijn moet de gemeente financieel bijdragen.
50	Buitenlandse acquisitie	Wordt het betrekken van buitenlandse acquisitie bij de ROM definitief van de baan geschoven, of enkel voorlopig?	Er zijn geen aanwijzingen momenteel dat acquisitie activiteiten bij de ROM terecht zullen komen. De ROM zal hiervoor samen werken met AIB. AIB voert nu acquisitie activiteiten uit voor een deel van de MRA.
51	Aanvullende taken ROM	<i>'Ook kunnen op termijn aanvullende taken worden toegevoegd aan de ROM.'</i> Waar moeten wij in dit verband aan denken? Kunt u enkele voorbeelden geven?	In de toekomst kunnen bijvoorbeeld meerdere Rijksregelingen naast de COL bij de ROM ondergebracht worden. Ook zouden er op termijn (beheerstaken) van andere/nieuwe fondsen ondergebracht kunnen worden in de ROM.
52	COL	Wordt er ook risico gelopen op de COL regeling	De COL regeling is een rijks investeringsregeling en valt buiten de fondsen. De COL wordt volledig gefinancierd door het Rijk. Het Rijk draagt ook de mogelijke risico's die hieraan verbonden zijn (het Rijk staat garant). Als bestaande of nieuwe regelingen worden opgenomen in de ROM zal dit expliciet geëist worden.
53	Herstelmiddelen	<i>'Met de ROM komt tot wel € 160 miljoen aan fondskapitaal beschikbaar én wordt de regio aangesloten op het landelijke ROM-netwerk. Dit netwerk vormt een belangrijke schakel bij het ontsluiten van (herstel)middelen vanuit Europa, het rijk en Invest-NL.'</i> In welke mate is Noord-Holland 'afhankelijk' van een ROM om voor Europese herstelmiddelen in aanmerking te komen?	Noord-Holland is hiervoor niet afhankelijk van een ROM. Het hebben van een veel voorkomende organisatievorm maakt e.e.a. wel makkelijker en herkenbaarder voor de EU. De regio kan evenwel alleen aanspraak maken op de rijks herstelmiddelen die beschikbaar gesteld zijn voor ROM-en (ad 150 mln waarvan circa 30 mln voor Noord-Holland) als er ook in onze regio ook een ROM wordt gevormd.
54	COL	Als 1 van de argumenten voor de ROM wordt genoemd de uitvoering van rijksregelingen zoals de Corona-Overbruggingslening (COL). Daarnaast staat op P8 dat <i>'Door het ontbreken van een ROM, kunnen we de Nationale en Europese herstelmiddelen niet maximaal benutten voor onze regio'</i> . Vraag: Komen die COL-gelden en overige (Europese) herstelmiddelen zonder ROM	Vanuit het Rijk wordt de eis gesteld dat herstelmiddelen via een ROM aangevraagd kunnen worden. Omdat er momenteel geen ROM in Noord-Holland is, worden de middelen voor de regio Noord-Holland via het InnovationQuarter (ROM in Zuid-Holland) doorgeleid naar het Innovatiefonds in Noord-Holland, welke de COL uitvoert. Het InnovationQuarter krijgt hiervoor een vergoeding. In 2020 zijn er 668 aanvragen gedaan, waarvan er 258 zijn toegekend voor een totaalbedrag van circa €70 miljoen. In de regio Noord-Holland wordt circa 35% van de totale COL

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		niet beschikbaar voor Noord-Holland? En om hoeveel geld gaat het?	aanvragen gedaan. Voor wat betreft de herstellmiddelen die voor de ROM-en beschikbaar zijn gesteld door het Rijk zie vraagt 53.
55	Rijksregelingen	Hoe verhoudt een ROM zich tot RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)? RVO voert toch ook rijksregelingen uit? Gaat de ROM alleen over regelingen die decentraal worden uitgevoerd? En is dat nu eigenlijk alleen de COL?	De ROM richt zich inderdaad op de decentrale rijksregelingen. Vooralnog is dit enkel de COL, er wordt niet uitgesloten dat er in de toekomst meerdere rijksregelingen door de ROM uitgevoerd moeten worden.
56	Zeggenschap	Er zijn twee investeringscomités. Hebben gemeenten alleen invloed op investeringscomité Transitiefonds? Waarop is precies zeggenschap?	Als aandeelhouder heeft de gemeente invloed op de benoeming van beide investeringscomités en bijbehorende investeringsreglementen. Gemeenten worden aandeelhouder van de ROM Regio b.v., welke een 100% moeder is van het Transitiefonds b.v.. De ROM Regio b.v. wordt aandeelhouder van de ROM b.v. welke 100% moeder is van het MKB fonds b.v.. De ROM krijgt voor zowel het transitiefonds als het MKB fonds een onafhankelijk investeringscomité. Voor zowel de ROM Regio b.v. als de ROM b.v. wordt een AVA ingericht, waarvan alle aandeelhouders lid worden. Deze AVA's benoemen de leden van de investeringscomité 's op voordracht van de RvC. Daarnaast stelt de AVA de investeringsreglementen vast, waar fondsmanagers zich aan moeten houden en waar de investeringscomités de voorstellen aan toetsen. Ook benoemd de AVA de leden van de RvC.
57	Zeggenschap	Wat is de prikkel voor een gemeente om aandeelhouder te worden in de ROM als bedrijven uit alle gemeenten in de MRA aanspraak kunnen maken op de ROM?	Alleen de partijen die aandeelhouder zijn, kunnen beslissingen nemen over de ROM. Als een paar partijen maar aandeelhouder zijn, kunnen die ook alles beslissen. Ook is het van belang om te beseffen dat hier sprake moet zijn van regionale solidariteit. Wel heeft Min. EZK aangegeven dat er voldoende regionale draagkracht moet zijn voordat EZK in de ROM participeert, d.w.z. er moeten voldoende regionale overheden meedoen.
58	Zeggenschap	In het bedrijfsplan wordt over pro rato zeggenschap gesproken en anderzijds over de zeggenschap van drie gemeenten voor het nemen van majeure beslissingen, waarbij niet duidelijk is wat valt onder majeure beslissingen. Er wordt verder gesproken over 4 sectoren voor het MKB fonds, maar het is niet duidelijk hoe deze selectie tot stand is gekomen.	Alle aandeelhouders krijgen pro-rato stemrecht in de algemene vergadering. Daar wordt in de basis besloten op basis van 50%+1. Voor majeure besluiten in de ROM Regio bv geldt aanvullend de eis dat minimaal 3 kleine aandeelhouders moeten instemmen. Dit wordt vastgelegd in de bestuursovereenkomst. Daarin wordt ook het exacte aantal kleine gemeenten bepaald (afhankelijk van het totaal aantal aandeelhouders). Majeure besluiten in de AVA van de ROM bv kunnen slechts worden genomen bij tweederde meerderheid. Dit betekent de facto dat het Rijk en de ROM Regio bv als enige aandeelhouders tot overeenstemming moeten komen De sectoren voor het MKB fonds volgen de MRA Agenda 2.0 en het Ambitiedocument Holland Boven Amsterdam 2040.
59	Zeggenschap	Hoe is de zeggenschap geregeld in de AvA. Er wordt over pro rato gesproken. Bij majeure beslissingen zijn het de grote aandeelhouders en minimaal 3 kleine gemeenten. Wat is een majeure beslissing?	Majeure beslissing wordt gedefinieerd in de bestuursovereenkomst.

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
60	Governance	Kan er een voorziet komen vanuit MRA hoe de governance wordt ingericht, vanuit perspectief van gemeenteraad(sleden).	De gemeenten worden aandeelhouder en hebben daardoor zitting in de AVA van de ROM Regio b.v.. De agenda en stukken zullen in B en W besproken worden. Hierna weet de vertegenwoordiger van de gemeente hoe te stemmen bij welk agendapunt. B en W kan daarna de Raad informeren, of op geijkte momenten de raad informeren. Afhankelijk hoe een gemeente omgaat met verbonden partijen. De ROM voorziet in een periodieke verantwoording die B&W kan doorzenden aan de Raad.
61	Besluitvorming	Wat is het besluitvormingsproces en wanneer kan ik welke stukken verwachten?	<p>Na akkoord van het Bestuurlijk Trekkersteam op 12 mei wordt de documentatie verspreid, bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algemene introductie ten behoeve van de gemeenteraden (bevat onderbouwing en aantrekkingskracht van de noodzaak van de ROM) - Uitnodigingsbrief - Bedrijfsplan ROM - Aktes van oprichting (statuten) - Investeringsreglementen - Bestuursovereenkomst - Machtiging - Handreikingen (Bouwstenen, Q&A, Risicoanalyse, financiële handreiking, vergelijking Invest-MRA met ROM) <p>Alle participanten wordt gevraagd om voor het zomer reces een besluit te nemen, waarna oprichting van de ROM door de founding members kan plaatsvinden. Als dit gezien de tijdslijnen niet mogelijk blijkt wordt gevraagd om het besluit van het College van B&W voor de zomer plaats te laten vinden, met een besluit door de raad zo snel mogelijk na de zomer, waarna toetreding op 1 oktober 2021 plaats kan vinden.</p>
62	Founding Members	<i>'Bij de start op 1 juli 2021 zal de ROM beschikken over enkele founding members die aandeelhouder zijn'</i> . Kun u aangeven welke deelnemers dit betreft?	Alle deelnemers die per 1 juli 2021 instappen als aandeelhouder worden founding member. Daarnaast is de doelstelling dat het Ministerie van EZK, de gemeente Amsterdam, de Provincie Noord-Holland en Stichting administratiekantoor Noord-Holland-Noord founding member worden. Alle MRA gemeenten zijn met nadruk uitgenodigd om bij de start aandeelhouder te worden.
63	Informatie Raadsleden	Het is belangrijk om onze raad goed te informeren over de bewegingen die nu ontstaan, en de gevolgen daarvan. Het lijkt me waarschijnlijk dat een nieuw raadsbesluit noodzakelijk is. Het zou prettig zijn als jullie ons hierbij kunnen faciliteren.	Zie eerdere antwoorden. Er komt een oplegger/algemene introductie voor gemeentelijke besluitvorming. Verschil met Invest-MRA staat bij antwoord 1. Wij zijn beschikbaar voor aanvullende toelichting aan Colleges/Raden en mee- tegenlezen van College-/raadsvoordrachten. Het format en proces hiervan is aan de gemeenten, maar er kan geput worden uit de informatie-set (zie vraag 61).
64	Voorbeelden ondernemers	Kunnen er voorbeelden van ondernemers worden toegevoegd aan de documentatie?	Dit zal worden toegevoegd in een oplegger aan de hand van beeldmateriaal
65	Informatie Raadsleden	Beknopte/ strakke presentatie die gemeenten kunnen toevoegen bij een gevraagd besluit om	Aanvullend op de oprichtingsdocumentatie komt een oplegger waarin antwoord op deze vragen mee worden genomen.

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
		<p>deel te nemen aan ROM MRA voor B&W en raadsleden. Met</p> <p>a. iets over doelgroep/noodzaak/ publiek belang</p> <p>b. Waarom ROM MRA i.p.v. Invest MRA?</p> <p>c. Welke fondsen en waar zijn die op gericht? (COL zou er buiten laten want die regeling is al afgelopen wanneer de ROM is opgericht. Enkel noemen dat overwogen wordt om beheer COL NH t.z.t. door ROM MRA uit te voeren.)</p> <p>d. Open over inbreng:</p> <p>i. Deze is voor altijd waarbij mogelijk getracht wordt een exit te hebben na circa 25 jr maar dat dit in de praktijk mogelijk lastig is om investeringen t.z.t. te verkopen/liquideren/herfinancieren.</p> <p>ii. Risico op verlies is zeker aanwezig omdat anders de "markt/banken" het wel (volledig) zou financieren</p> <p>iii. Rendement voorlopig nihil (i.v.m. revolverend karakter en risico) maar bij eventueel enkele succesvolle (aandeel)investeringen op termijn wellicht mogelijk. Toelichting rendement o.b.v. twee fondsen</p> <p>iv. Wat heb je er aan als je meedoet/niet mee doet?</p> <p>e. Ter achtergrond iets over andere ROM's in Nederland, insteek en trackrecord?</p>	
66	P&C cyclus	P&C cyclus: Hoe kan de P&C cyclus van ROM MRA qua momenten logisch worden aangesloten op die van gemeenten? Schrijf svp uit welke info in de P&C documenten van de gemeenten kan komen (dus: welke info is wanneer voor gemeenten beschikbaar).	De ROM zal jaarverslagen/jaarrekeningen maken. Deze worden besproken in de desbetreffende AVA. De directie zal bepalen hoe vaak er een AVA is. Minimaal een keer per jaar. Daarnaast kan gewerkt worden met een halfjaar of kwartaalbericht, waarvan de inhoud naar keuze volledig of deels in het daaropvolgende P&C-product, onderdeel verbonden partijen kan worden opgenomen
67	Kapitaalmarkt onderzoek	Wordt er een nieuwe kapitaalmarkt onderzoek uitgevoerd?	Er wordt gekeken, als dit de wens is van EZK, om een nieuwe kapitaalmarkt onderzoek uit te zetten voor specifiek het nieuwe werkgebied van de ROM. Als die vraag niet komt, zal er geen nieuw kapitaalmarkt onderzoek worden uitgezet.
68	Capital Calls	Is het mogelijk om gebruik te maken van Capital Calls?	Het kapitaal voor de ROM wordt beschikbaar gesteld via een agiostorting. Een agiostorting is een bedrag dat door de aandeelhouders bovenop de nominale waarde van de aandelen gestort

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
			wordt. Het kapitaal hoeft niet bij oprichting in één keer worden overgemaakt naar de ROM. Op basis van de werkelijke kapitaalbehoefte zet het fonds in principe capital calls uit. Op basis van de capital calls zijn de aandeelhouders verplicht hun aandeel van het toegezegde kapitaal te storten. Op verzoek van individuele aandeelhouders kan ook gewerkt worden met vaste tranches waarbij de kapitaalstorting in één of enkele vaste bedragen wordt overgemaakt.
69	Bestuursovereenkomst	Wanneer wordt de bestuurdersovereenkomst getekend en worden alle aandeelhouders daar partij bij? Zo ja dan kan dit eventueel al worden meegenomen in besluitvorming en machtiging intern	De MRA gemeenten zijn partij bij de bestuursovereenkomst voor de ROM regio bv. We raden inderdaad aan om dit mee te nemen bij de besluitvorming voor B en W, zodat er een helder mandaat is om te kunnen tekenen bij bv de notaris.
70	Risico MKB fonds	Hoe lopen gemeenten risico voor de inleg van het MKB-fonds nu de Staat enig inlegger is? Voor het transitiefonds is een meest negatief scenario van 85% revolverendheid opgenomen, is er ook een percentage voor het MKB-fonds bekend?	Inleg van het MKB fonds komt voor 50% van EZK en 50% vanuit de regiopartijen. Er is geen percentage revolverendheid voor een negatief scenario voor het MKB fonds omdat dit een regulier fonds is wat ook bij alle bestaande ROMs al jarenlang praktijk is.
71	Organisatie	Betekent de toevoeging aan fte dat de capaciteit van business development dat beschikbaar is voor projecten die een beroep doen op het fonds Invest-MRA gelijk blijft	De fte worden uitgebreid met fte business development voor het MKB fonds. Doordat Min. EZK ook aandeelhouder wordt, ontvangt de ROM jaarlijks 1 mln exploitatiesubsidie.
72	Fondsen	Hoe worden projecten behandeld die zowel een beroep op het MKB-fonds als het transitiefonds kunnen doen? Kunnen die op beide fondsen een beroep doen?	Projecten kunnen niet gaan shoppen. Afhankelijk van het overleg tussen beide fondsen wordt een oplossing per project voorgesteld.
73	Exploitatie	Zijn er al beoogde middelen voor exploitatie na 2024?	Er zijn nog geen middelen na 2024. Deze worden gevonden door een herschikking binnen het regiobudget Economie van de MRA of door de aandeelhouders of een combinatie van beiden.
74	STAK NHN	STAK NHN is opgericht voor alle gemeenten in NHN?	Alle gemeenten van NHN kunnen meedoen. Niet alle gemeenten zullen meedoen. De Stak zal wel heel NHN vertegenwoordigen.

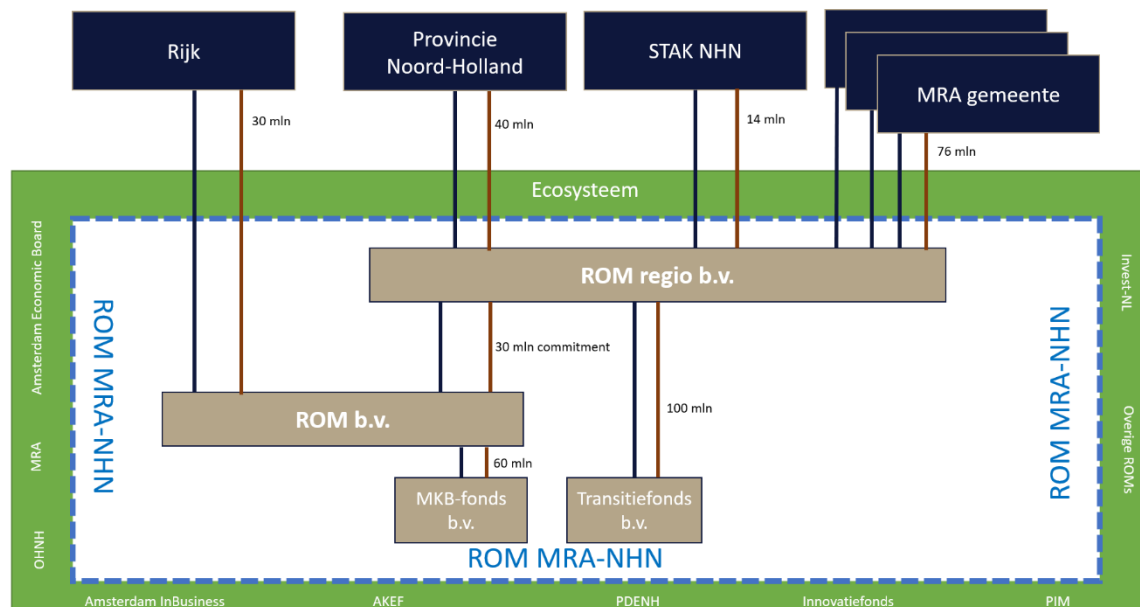
#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
75	Zeggenschap	Bij Invest-MRA was nadrukkelijk aangegeven dat er kon worden meebeslist over de stemrechtverdeling in de Ava. Is dit nu anders nu de Staat ook toetreedt als aandeelhouder? In hoeverre kan de bestuurdersovereenkomst nog worden aangepast na input van de toekomstig aandeelhouders?	In de ROM regio bv is dezelfde stemverdeling van toepassing als bij Invest-MRA. De bestuursovereenkomst zal waarschijnlijk niet meer veranderen na oprichting. Eventuele veranderingen worden dan besproken in de aandeelhoudersvergadering.
76	Risicoprofiel	Komt er een nieuw risicoprofiel bij de stukken? En is deze opgesteld door een extern bureau ? (er is wel een risicoprofiel van het transitiefonds, maar niet van het MKB-fonds)	Er komt geen nieuw risicoprofiel. Het bestaande onderzoek van KPMG voor het transitiefonds is ongewijzigd relevant. Het Transitiefonds heeft een focus op energietransitie en circulaire economie met daarin een goed oog voor innovatie. Dat maakte het nodig om een risico onderzoek te laten uitvoeren om de mate van revolverendheid te laten toetsen. Het MKB fonds is veel meer een generiek fonds, zoals er meerdere zijn in Nederland. Elke bestaande ROM heeft een vergelijkbaar fonds. Vandaar dat er geen aanvullend onderzoek zal worden gedaan. Ook zullen we een actuele risicoanalyse met beheersmaatregelen met de andere documenten meesturen.
77	Exit strategie	Wat gebeurt er na 25 jaar?	Na 25 jaar zullen de dan bestaande aandeelhouders van het Transitiefonds beslissen wat er gebeurt. In de statuten wordt rekening gehouden met de mogelijkheid van het opheffen van het Transitiefonds. Als het Transitiefonds wordt opgeheven, en bij een inleg van x door een gemeente, dan krijgt een gemeente x/130 terug uit het fonds en behoudt de gemeente x/130 zeggenschap in de ROM regio bv (en is daarmee indirect eigenaar van het MKB-fonds: voor x/130 * 0,501 deel)
78	Inleg	Welk gedeelte van onze investering gaat in het transitiefonds en welke niet?	De middelen van de partijen uit de regio gaan via de ROM regio bv voor 30 mln naar het MKB fonds en voor het resterende bedrag (doelvermogen op termijn 100 mln) naar het Transitiefonds. De praktijk zal zijn dat op basis van de gecommitteerde inleg in de regio BV (is bekend wanneer we weten welke gemeenten voor welke bedragen deelnemen, circa 1 oktober) de verdeelsleutel definitief kan worden

#	Onderwerp	Vraag	Antwoord
79	Verkoop aandelen	Kun je je aandelen dan in zijn geheel van de hand doen?	<p>Er is altijd een mogelijkheid om je aandelen te verkopen. In de eerste jaren gaan we ervan uit dat dit niet zal gebeuren.</p> <p>Verkopen gaat als eerste aan bestaande aandeelhouders. Daarna kan gekeken worden of andere partijen interesse hebben (waarbij de andere aandeelhouders moeten instemmen met de overdracht van aandelen).</p>

Onderstaande afbeeldingen geven de beoogde geldstromen weer binnen de ROM MRA-NHN.

Kapitaalstromen:

Exploitatiestromen:

